

Nasjonal veiledende plan for primærhelsetjenesten:

Utarbeidet av: Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester i Vestfold og bo og behandlingssenter i Sandefjord kommune

Plan ID: [1] Versjon: [2.0] Kvalme

Revideres innen dato: [November, 2025]

Utfordring	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Referanse
422587007, Kvalme				
	162056003	Ingen kvalme		
	16161000202103	Redusert kvalme		
		Aktuelle kartleggingsverktøy:(ESASr) Undersøke om det finnes egnet kartleggingsverktøy for kvalme		
	18321000202107	Vurdering av utløsende faktorer	Vurder tarmfunksjon og avføringsmønster	1,2,3,4,5
	1217125005	Vurdering av kvalme	Kartlegge tidspunkt for debut, intensitet, varighet, døgnvariasjoner og tidligere utløsende faktorer til kvalme	1,3,4,5
	710848001	Vurdering av spise- og drikkeatferd	Kartlegge relasjon til matinntak. Vurdere kroppsstilling og bevegelse	1,2,3,4,5,6
	713132000	vurdering av legemiddelbruk	bivirkning og virkning	
	18311000202104	Begrensning av utløsende faktorer	Beskriv individuelle forhold, Leire i 90 grader under og etter måltid	1,2,3,4,

Nasjonal veiledende plan for primærhelsetjenesten:

	733849003	Tilrettelegging for rolige omgivelser	Sørge for ro og hvile	4
	13911000202107	Tilrettelegging for inntak av næring og væske	Små og hyppige måltider, tilby lett kost, evt væske og kostregistrering	4
	717778001	Munnstell	Anvend VAR prosedyre	
	709755006	samarbeid med lege		
	225423004	alternativ behandling	Avledning, musikkterapi,	4
	18629005	administrering av legemiddel		3
	386495004	Håndtering av oppkast	Vurder farge, mengde, konsistens og tidspunkt	4,5
	408881000	Undervisning om kvalmebehandling	Tilrettelagt informasjon til pasient og/eller pårørende	1,2,3,4

Referanser

- 1) Metodebok. (2021, 14. september). Kvalmebehandling. *Metodebok.no*. <https://metodebok.no/index.php?action=topic&item=T5AcmHGa>
- 2) Norsk legemiddelbok. (2020, 12. februar). Kvalme og oppkast/brekninger. https://www.legemiddelhandboka.no/T21.1.2.1/Kvalme_og_oppkast/brekninger
- 3) Norsk legemiddelbok. (2022, 9. juni). Profylakse og behandling av kvalme og brekninger. https://www.legemiddelhandboka.no/T2.1.7/Profylakse_og_behandling_av_kvalme_og_brekninger
- 4) Helsedirektoratet. (2019, 14. oktober). Palliasjon i kreftomsorgen, nasjonal faglig retningslinje. <https://www.helsedirektoratet.no/retningslinjer/palliasjon-i-kreftomsorgen-handlingsprogram>
- 5) UpToDate. (2022, 31. mai). Approach to the adult with nausea and vomiting. <https://www.uptodate.com/contents/2537>
- 6) UpToDate. (2022, 21. oktober). Nausea and vomiting of pregnancy: Treatment and outcome. <https://www.uptodate.com/contents/6811>

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Overordnet mål for VP er å oppnå at pasient ikke opplever kvalme og iverksette tiltak som kan redusere kvalmetilstanden og være kvalmefri
2	Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Pasienter og brukere i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: Revidering av VP i kommunehelsetjenesten 2022/2023 Arbeidsgruppe: Sykepleier Monica L. Pedersen USHT-V/Sandefjord kommune Sykepleier Stine Borgen USHT-V Sykepleier Inger Gulbrandsen Sandefjord kommune Sykepleier Marie V. Strand Standal Sandefjord kommune Sykepleier Kaja Hvitstein-Strøm USHT-V
4	Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Arbeidsgruppen har erfaringer med denne problematikken fra ulike deler av tjenesten. Funn i litteratur samsvarer med den erfaringsbaserte kunnskapen.
METODISK NØYAKTIGHET	
5	Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: Benyttet databaser med høy pålitelighet

Nasjonal veiledende plan for primærhelsetjenesten:

6	Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunnlaget er: Hvilke tiltak som er mest relevant for kommunehelsetjenesten
7	Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunnlaget: Styrker Arbeidsgruppen har lengre erfaring i både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten Svakheter Vi har ikke hatt tilgang til bibliotekar som kunne ha hjulpet oss med søk og relevant utvelgelse av artikler. Vi har gjort et utvalg basert på troverdige databaser. AKS påpeker at et aktuelt mål for denne planen er <i>Forebygging av kvalme</i> . Begrepet er pr dags dato ikke tilgjengelig i SCT databasen.
8	VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted): VP for kvalme er eksternt og internt vurdert av Sykepleiere i Bo og behandlingssenter i Sandefjord kommune Avansert Klinisk Sykepleier (AKS) Ellen Slettingdalen i Senter og hjemmetjenester, Sandefjord kommune
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	Endringer siden forrige versjon: Mer eller mindre fullverdig revidert 2023
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: PR. 2023 USHT-V, bør gjennomgå november 2025